Openbaar Zaaknummer: 58083

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Invulling innovatiebudget Wmo/Jeugd

Kernboodschap
Er is bij de begroting 2018 € 500.000 beschikbaar gesteld voor een innovatiebudget Wmo/Jeugd. Deze middelen waren o.a. bedoeld voor de volgende zaken:

- Extra coördinator voor het Sociaal Wijkteam;
- Extra inzet Schoolmaatschappelijk werk;
- Jeugdspecialist op school (Project 'Vroeg ambulant');
- Uitbreiding Specialistisch Ondersteunende Huisarts (SOH);
- Daadkrachtige oplossingen niet passend binnen bestaande kaders;
- Overige nieuwe inzet

Wat is de aanleiding voor deze informatie?
Wij hebben uw raad toegezegd een uitwerking beschikbaar te stellen waarin we onderbouwen waarvoor we de € 500k innovatiebudget Wmo/Jeugd hebben ingezet met welke resultaten.

Wat was beoogd?
Het innovatiebudget van € 500k was nodig om plannen ten uitvoer te brengen die de Wmo en Jeugdhulp efficiënter en effectiever maken. Binnen de beschikbare Rijksbijdrage voor Wmo en Jeugdhulp was er geen ruimte om deze plannen uit te voeren. Daarom hebben we in de begroting 2018 € 500k opgenomen als innovatiebudget Wmo/Jeugd. Dit is een incidenteel budget. De middelen zijn voor innovatie en verbetering van het huidige aanbod van zorg en welzijn.

De investeringen die we doen moet tot besparingen leiden in het toekomstig gebruik van zorg en welzijn. Dit betekent dat er binnen vier jaar sprake van een inverdieneffect moet zijn over het innovatiebudget. Dit kan ook betekenen dat er sprake is van verbetering dan wel doorontwikkeling van bestaand beleid waardoor efficiënter gebruik van zorg gemaakt kan worden binnen de beschikbare middelen.

Onderstaand zijn op hoofdlijnen de uitgaven met resultaten uitgewerkt:

Extra coördinator voor het Sociaal Wijkteam
De extra coördinator is door Rondom Wijchen ingezet om voortgang te geven aan de volgende zaken:

- Inzicht geven in innovatie van zorg en dienstverlening.
- Het sturen op een kwalitatieve verbetering van de werkuitvoering door het sociale wijkteam met betrekking tot het indicatie proces.
- Opstarten van intervisie en caseloadgesprekken.
- Uitvoering geven aan het proces van monitoring en duiding.
- Doorontwikkeling van het regieteam.
- Voeren van perceelgesprekken.

In de jaren 2018 en 2019 heeft Rondom Wijchen aan deze bovenstaande zaken gewerkt met wisselend resultaat. Gebleken is dat een aantal zaken niet voldoende tot

ontwikkeling kwamen. Zo is er wel een start gemaakt met monitoring maar kwam de duiding van cijfers onvoldoende tot groei. Ook het door ontwikkelen van het sociaal wijkteam en het regieteam kwam onvoldoende tot stand. De aansturing van het sociale wijkteam en regie team blijf hangen in een verbetering van bestaande werkwijze en kwam niet tot de broodnodige verandering en omslag in werken en denken en doen. Voor het doorvoeren van veranderingen waren beleidsbeslissingen nodig. Rondom Wijchen beschikte niet over de mogelijkheid deze te besluiten te nemen en kreeg onvoldoende een advisering tot stand waardoor de gemeente deze besluiten onderbouwd had kunnen nemen.

Gebleken is dat de verwachting dat alle zorg instellingen binnen het construct hun kennis zouden delen niet realistisch was. Instellingen waren door toename van zorgvragen en veranderingen binnen de eigen instelling niet instaat om aan een gezamenlijke opdracht te werken.

Conclusie:
In de pilot fase van het werken met een construct waarbij zorg en welzijn en de toegang tot zorg in een coöperatie werd georganiseerd was deze functie noodzakelijk om voortgang te kunnen geven een de beschreven punten. Duidelijk werd dat de nodige ontwikkeling, verbetering en verandering onvoldoende tot stand kwam. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het stoppen met het construct. Toch is dit geen verloren inzet geweest. Aan alle punten is een voortgang gegeven met een lering uit het verleden. Deze leerpunten hebben ervoor gezorgd dat er snel voortgang kon worden gegeven aan de broodnodige doorontwikkeling en verbetering in 2020 met de opdracht basis op orde en bezuinigen. De doorontwikkeling is kenbaar gemaakt aan uw raad met de beslis- en informatienota's over de toegang, welzijn, Wmo en Jeugdhulp in 2020 en krijgt een vervolg in 2021.

Extra inzet Schoolmaatschappelijk werk
De druk op het sociaal wijkteam was in 2018 zo groot dat schoolmaatschappelijk werk grotendeels individuele klantvragen van het Sociaal Wijkteam moest oppakken. Hierdoor kwamen zij niet toe aan Schoolmaatschappelijk werk. Schoolmaatschappelijk werk zou zich moeten kunnen richten op de volgende taken:

- Versterking van de samenwerking tussen onderwijs en het Sociaal Wijkteam.
- Het signaleren van problematieken van jeugdige binnen de school en in de thuissituatie en het adviseren hierover aan de scholen waardoor problematiek in een bredere context wordt bezien.
- Het vroegtijdig signaleren van problematiek, en het inzetten van adequate interventies.
- Het ontwikkelen van preventief aanbod binnen de scholen in de vorm van informatiebijeenkomsten of trainingen aan kinderen en ouders.
- Het voorkomen van directe verwijzingen via de huisartsen naar zorggebruik.

Door het inzetten van extra formatieve uren kwam er ruimte voor de schoolmaatschappelijk werkers om voortgang te geven aan deze taken. Dit heeft ervoor gezorgd dat er een goede samenwerking tussen schoolmaatschappelijk werk, sociaal wijkteam en onderwijs ontstaan is. Dit heeft de basis gelegd voor de complete doorontwikkeling van schoolmaatschappelijk werk in 2020. Inmiddels heeft elke school een vaste schoolmaatschappelijk werker waardoor we vroegtijdig met een integrale blik jeugdigen en hun ouders kunnen spreken en voorzien van een deskundig advies indien er signalen zijn binnen onderwijs dat het niet goed gaat. Tevens wordt er gewerkt aan

informatiebijeenkomsten en cursussen samen met onderwijs en welzijn en zorgpartijen op onderwerpen die schoolmaatschappelijk werk signaleert.
In 2020 zijn de taak- en functieomschrijvingen van SMW opnieuw beschreven op basis van voortschrijdend inzicht. Dit heeft ervoor gezorgd dat helder is waar school aan zet is en wanneer het de gemeente moet zijn via schoolmaatschappelijk werk. Tevens is er een goede samenwerking opgestart met de specialistische ondersteuning huisartsen (SOH) waardoor ook de samenwerking met huisartsen goed is belegd. Er is nu gebundelde orthopedische en psychiatrische kennis beschikbaar in het voorveld vanuit schoolmaatschappelijk werk en de speciale ondersteuning huisartsen. Dit wordt als een positieve toevoeging gewaardeerd door school, huisartsen, jeugdige en hun ouders en de sociale wijkteams.

Jeugdspecialist op school (Project 'Vroeg ambulant').
De inzet van jeugdprofessionals binnen onderwijs leidde tot veel verwarring van taken tussen onderwijspersoneel, schoolmaatschappelijk werk en sociaal wijkteam. In gesprekken met de betrokkenen bleek dat door de verbetering van schoolmaatschappelijk werk en de toevoeging van de SOH (speciale ondersteuning huisartsen) de inzet van de jeugdprofessionals binnen onderwijs overbodig werd.
Er is daarom gekozen voor een andere inzet namelijk, het inzetten van een extra jeugd consulent in het wijkteam. Dit om ruimte te creëren om de werkprocessen beter in te richten in het jeugdteam. Dit heeft gezorgd voor een vermindering van de werkdruk waardoor er ruimte kwam om te werken aan het verbeteren van de werkwijze door proces identificatie, afbakening van werk en vermindering van administratieve lasten. Ook hebben we door deze verbeteringen de wachttijden voor jeugdigen en hun ouders voor een inzet vanuit het sociale wijkteam kunnen verminderen.

Uitbreiding Specialistisch Ondersteunende Huisarts (SOH)
Gebleken is dat de inzet van de specialistische ondersteuning huisartsen voor zowel de huisarts als de gemeentelijke toegang (sociaal wijkteam en schoolmaatschappelijk werk) gezorgd heeft voor een verbetering in juiste verwijzingen naar gespecialiseerde jeugd GGZ. De SOH staat het SWT, en SMW en de huisartsen met raad en daad terzijde met advies maar ook kortdurende gesprekken met ouders en jeugdigen. Hierdoor is een hulpvraag beter te beoordelen omdat de juiste specialistische kennis beschikbaar is. Ook lukt het hierdoor om lichtere vragen door een SOH te beantwoorden door een geruststellend gesprek of een gesprek gericht op begrip en handel adviezen.
Voor jeugdigen en ouders betekent dit gespecialiseerde adviezen en gesprekken gericht op mogelijke psychiatrische problemen dicht bij huis en snel beschikbaar. In deze gesprekken horen zij hoe ze zelf weer verder kunnen.
Om de samenwerking nog verder te intensiveren hebben we besloten in 2021 de uren nog verder uit te breiden. We monitoren het aantal korte interventies en consulten waardoor we eind 2021 weten of deze ophoging van uren wederom zorgt voor een verbetering.

Daadkrachtige oplossingen niet passend binnen bestaande kaders
Hiervoor hebben we twee bestedingsgronden ontwikkeld in de vorm van een doorbraak budget voor daadkrachtige oplossingen vanuit het Sociale wijkteam en een doorbraakbudget voor huurschulden.
Beide budgetten kennen maar een beperkte omvang en worden alleen ingezet als dit een problematische situatie rondom een burger doorbreekt en het inzetten van de juiste ondersteuning bevordert waardoor er duurzame oplossingen worden uitgevoerd.
Op deze wijze hebben we kleine huurschulden in combinatie met fondsen kunnen oplossen waardoor inwoners gehuisvest bleven en direct met behulp van de juiste

ondersteuning konden gaan werken aan herstel van problemen door het aanvaarden van de juiste hulp.
Ook is het gebruikt voor bijvoorbeeld een kinderkamer op te knappen waardoor een kind zich wat vaker kon terugtrekken en tot rust kon komen. Dit bevorderde de veerkracht van het kind en van het gezin.
Het moet altijd tot een duurzame oplossing leiden waarbij de burger zelf weer aan zet is en blijft (dit kan zijn met ondersteuning vanuit zorg).
We hebben nog een deel van het budget beschikbaar voor 2021 en zullen vanaf 2022 een doorbraakbudget structureel begroten uit bestaande middelen (budget WMO en Jeugdhulp).

Overige nieuwe inzet
Behalve de beschreven plannen in de beslisnota hebben we een aantal andere plannen uitgevoerd welke passen binnen de bestedingsgronden. De plannen moeten een innovatief karakter hebben, bijdragen aan de doorontwikkeling waardoor ze toekomstgericht voor verbetering zorgen en we beter uitkomen binnen de beschikbare middelen van de Wmo en jeugdhulp.

Hieronder volgt een korte opsomming:

- **Inloopvoorziening Odense huis**

In 2018 is aan het Odensehuis een eenmalige subsidie verstrekt voor het bieden van een inloopfunctie voor mensen met vragen over dementie. Deze inloop voorziet in informatie, advies/doorverwijzing, lotgenotencontact en het opbouwen van zinvolle dag invulling.
De inloopfunctie is nodig in de trajectaanpak als start voor de ondersteuning. Jonge mensen met een beginnende dementie en mantelzorgers zijn erbij gebaat dat er in een vroeg stadium contact is met lotgenoten. Leren omgaan met de diagnose en weer vertrouwd deel kunnen nemen aan de maatschappij is hierbij de kern.
De subsidie is verstrekt onder de voorwaarde dat het Odensehuis de samenwerking met andere aanbieders verder optimaliseert. Het Odensehuis onderhoudt contact met andere aanbieders, deelt kennis en draagt bij aan vroegsignalering. Verder draagt het Odensehuis bij aan de omgang met dementie en de ondersteuning aan mantelzorgers. Hierin is het Odensehuis een beginschakel in de keten van Dementiezorg en past in de dementievriendelijke gemeente Wijchen.

- **Pilot praktische thuisbegeleiding**

In de praktijk zag het Sociaal Wijkteam situaties waarbij het aanbod van hulp bij het huishouden niet voldeed, maar waarbij tegelijkertijd de inzet van de zwaardere reguliere begeleiding niet nodig was. In juli 2018 is een pilot gestart voor een tussenvorm van hulp in het huishouden en reguliere ondersteuning genaamd praktische begeleiding. Met dit nieuwe product willen we het ondersteuningsaanbod aanvullen. Dit is nodig om inwoners zolang mogelijk zelfstandig thuis te laten functioneren door ze weer in hun kracht te zetten.
De gemeente heeft in het kader van de pilot eenmalig een bedrag van €5.000 beschikbaar gesteld voor de opleidingskosten praktische begeleider.
Inmiddels blijkt dat het product praktische begeleiding voldoet aan de verwachtingen en wordt het in diverse situaties ingezet en als passend ervaren. Omdat het product goedkoper is dan reguliere begeleiding en hiervoor in de plaats wordt ingezet is de inzet tevens kosteneffectief.

- **Bestuursopdracht verbetering governance Rondom Wijchen**

In 2019 bleken de resultaten van Rondom Wijchen nog niet in lijn te zijn met de verwachtingen. Er was nauwelijks sprake van innovatie en de kosten van zorg bleven

stijgen met een beperkte inhoudelijke onderbouwing vanuit Rondom Wijchen. Ook was er onvrede over de kwaliteit van de monitor en regelmatig verwarring over wie verantwoordelijk was op onderdelen, de gemeente of Rondom Wijchen.
Omdat we nog steeds aan het bouwen waren aan een zeer innovatief construct en de uitgangspunten nog steeds onderstreept werden, is gekozen voor een bestuurlijke opdracht vanuit de gemeente Wijchen. Deze bestuurlijke opdracht was gericht op verbetering van de governance tussen Rondom Wijchen en de gemeente Wijchen, met als doel het repareren van weeffouten in het construct.
Deze inzet heeft ervoor gezorgd dat de monitor is doorontwikkeld en naar tevredenheid is opgeleverd. Daarnaast zijn de rollen en verantwoordelijkheden binnen de juridische mogelijkheden van het construct verhelderd.

Met de afronding van deze opdracht kwam de berichtgeving vanuit het ministerie over de op handen zijnde aanpassingen van de Jeugdwet. Deze verandering betekende een verandering van lokale naar regionale contractering voor 75% van contractsomvang van de jeugdhulp van de gemeente Wijchen. Deze vooraankondiging en de overwegingen van het bestuur van Rondom Wijchen, dat de opdracht te groot was, heeft geleid tot het beëindigen van het construct.

- **Ontwikkeling dorpsondersteuners en buurtnetwerkers**

Op 1 september 2019 is MeerVoormekaar gestart met dorpsondersteuners in Bergharen, Hernen en Leur. Doel: kostenbesparing in de zorg realiseren doordat oplossingen in het eigen netwerk worden gevonden.
De pilot wordt in 2021 voortgezet. Tot nu toe is de pilot succesvol en heeft het de potentie om uit te rollen over andere dorpen. Inwoners weten de dorpsondersteuners te vinden en komen op tijd met hun vragen. Eind 2021 is er meer informatie beschikbaar over de toegevoegde waarde van de inzet van dorpsondersteuners en de mogelijke kostenbesparing in de zorg. Na deze evaluatie wordt onderzocht op welke manier de pilot omgezet kan worden naar structureel beleid.

Op 1 januari 2020 is MVM gestart met extra capaciteit voor buurtnetwerken op Alverna. Deze inzet is gericht op het versterken van buurtnetwerken met de inzet van een buurt en opbouwmedewerker vanuit MVM. MVM wilde deze inzet verlengen in 2021 maar hiervoor zijn vanuit de gemeente geen extra middelen beschikbaar gesteld. MVM is gevraagd om in 2021 deze taken waar mogelijk te integreren in bestaand beleid. De voortgang rapporteren ze in hun verantwoording over 2021.

- **Valpreventie**

In 2020 heeft de gemeente Wijchen aan ZZG een bedrag van €7.000 verstrekt voor de financiering van de trainingen/ cursussen voor Gezond ouder worden. Vanwege Corona hebben er alleen scholingen plaatsgevonden voor de vrijwilligers van het Hospice in Wijchen en resteert er nog een bedrag van €4.000. Dit bedrag mag ZZG inzetten voor scholing in 2021.Het betreft een basistraining van zowel praktische handelingen, maar ook tiltechnieken, basisverzorging en ondersteuning in de terminale zorg. Het doel is dat de vrijwilligers geschoold worden in een aantal basisvaardigheden en basiskennis hebben die nodig is om als vrijwilliger goed ingezet te kunnen worden in de terminale zorg en ondersteuning van de opgenomen gasten.

Ontwikkeling steunpunt en groepsgericht aanbod
Dit onderwerp werken we uit in 2021. Zoals al eerder benoemd in de informatienota's Welzijn, Toegang WMO en jeugdhulp in 2020 is dit steunpunt bedoeld voor inwoners. In dit steunpunt kunnen inwoners hun vragen stellen en worden zij op een coachende wijze geholpen naar oplossingen. Ook kan vanuit dit steunpunt inzet vanuit welzijn plaatsvinden om de vragen te beantwoorden. Het is een voorziening waar inwoners na

een lichte toetsing door het sociale wijkteam gebruik van kunnen maken naar behoefte. De gedachte is dat er dan geen individueel maatwerk meer hoeft te worden geïndiceerd. De voordelen zijn dat een inwoner gebruik kan maken van deze voorziening op basis van behoefte en niet in een vaste omlijning van bijvoorbeeld 1 keer per week. Daarnaast is er slechts een lichte toetsing waardoor de administratieve last voor de burger en het sociale wijkteam wordt verlaagd. Ook proberen we op deze wijze welzijn en vrijwilligers beter te verbinden aan inwonersvragen. Daarnaast proberen we met een coachende houding inwoners zelf in regie te laten zijn bij problemen die ze tegenkomen. Uiteraard blijft het mogelijk om de inwoners waarvoor dit niet passend is een individuele voorziening te blijven toekennen.
Dit budget is bedoeld voor de ontwikkeling van dit steunpunt. Daarnaast willen we groepsaanbod ontwikkelen voor de vraagpatronen die we via het steunpunt binnen krijgen. De inzet van een deskundige voor het onderwerp van het groepsaanbod of de materialen voor een groepsaanbod financieren we ook binnen deze post. We informeren de raad over deze ontwikkeling verder in 2021 volgens de afgesproken P en C-cyclus.

Conclusie:

We constateren dat met de inzet van de innovatiemiddelen het nodige is bereikt. Dit maakt dat we de gewenste ontwikkelingen hebben kunnen uitvoeren. De veranderingen hebben gezorgd voor diverse innovatieve ontwikkelingen waar we naar op zoek waren en die een bijdrage geleverd hebben aan de transformatie in het sociaal domein.
We hebben hierdoor geleerd en inzichten verkregen over werkzame en niet werkzame bestandsdelen. Deze inzichten gebruiken we nu bij de verdere doorontwikkeling van het sociaal domein.

Het vooraf verwachte inverdieneffect is lastig financieel één op één aan te tonen. Bij het ene onderwerp is dit concreter te beschrijven dan bij andere onderwerpen. Naast financiële effecten, is zeker ook de kwalitatieve component, en het verkrijgen van inzicht een gewenst en gerealiseerd effect.

Financieel
Financieel overzicht van de plannen
Onderstaand zijn de uitgaven weergegeven. Het bij 2021 genoemde bedrag wordt nog besteed.

jaar	begroot	werkelijk	restant	*vrijval*	budget overheveling
2018	€ 500.000	€ 63.000	€ 437.000	€ *37.000*	€ 400.000
2019	€ 400.000	€ 69.000	€ 331.000	€ *11.000*	€ 320.000
2020	€ 320.000	€ 248.000	€ 72.000	€ *13.000*	€ 59.000
2021	€ 59.000	€ 59.000	€ -	€ -	€ -
		€ 439.000		€ *61.000*	

In detail hieronder het verloop van de oorspronkelijke 500k innovatiebudget. In totaal wordt er 439k besteed. Daarnaast is in totaal 61k vrijgevallen als restantbudget in de jaarrekeningen 2018 t/m 2020.

jaar	wat?	werkelijk
2018	Pilot praktische begeleiding	€ 5.000
2018	Coördinator bedrijfsvoering SWT	€ 42.000
2018	Subsidie Odensehuis	€ 10.000
2018	Doorbraakbudget huurschulden	€ 6.000
		€ 63.000
2019	Doorbraakbudget SWT	€ 5.000
2019	Governance Rondom Wijchen	€ 64.000
		€ 69.000
2020	ZZG, Gezond ouder worden / valpreventie	€ 7.000
2020	MVMK, dorpsondersteuners	€ 66.500
2020	MVMK, buurtnetwerker	€ 60.000
2020	MEE, extra inzet SMW	€ 90.500
2020	Jeugdconsulent SWT	€ 24.000
		€ 248.000
2021	Steunpunt en groepsgericht aanbod	€ 59.000
	Totaal Besteed innovatie 2018 t/m 2021	**€ 439.000**
	vrijval in de jaren 2018 t/m 2020	*€ 61.000*
	Totaal	€ 500.000

Burgemeester en wethouders van Wijchen,

De secretaris, De burgemeester,